

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

601. meddelelse. 15. maj 1958

A. Forsøgsresultater

Forsøg med grundstammer til blomme 1935-1955

Som grundstamme for blomme bruges her i landet mest frøplanter af Myrobalan og St. Julien. Disse frøformerede grundstammer er ikke helt typerene, og derfor er der i udlandet arbejdet på at finde gode typer, som er blevet vegetativt formeret og delvis afprøvet i forsøg. Også andre prunus-arter indgår i disse afprøvninger.

I et udbyttforsøg ved Blangstedgaard 1935—1955 er 8 vegetativt formerede grundstammer blevet afprøvet og sammenlignet med de frøformerede stammer til 5 forskellige blommesorter.

Følgende grundstammer indgik i forsøget:

I Frøformeret (fra dansk planteskole)

1. Alm. Myrobalan (mirabelle)
2. Alm. St. Julien

II Vegetativt formeret (hjemkøbt fra England)

3. Myrobalan B	7. Pershore
4. St. Julien A	8. Brompton
5. Common Plum	9. Damas C
6. Common Mussel	10. Brussel

Disse blev alle prøvet som underlag for blommesorterne: Kirkes, Washington, Althans Reine Claude, Prince of Wales og Italiensk Sveske. Forsøgstræerne blev tiltrukket ved forsøgsstationen og udplantet som 2-årige efterår 1935. Planteafstand 4×3 m, 4 træer pr. parcel og 3 (af nogle sorter 6) fællesparceller.

Forsøgsarealet er ret svær lerjord på lerunderlag. Gødskningen var de første år ret sparsom, 200—300 kg kaligødning, 0—100 kg superfosfat og 0—200 kg salpeter pr. ha, idet træerne havde tilbøjelighed til ret frodig vækst. Efterhånden som træerne kom i bæring, blev gødningsmængderne forøget. Fra 1945 er tilført årligt ca. 350 kg 40 pct. kaligødning, 150 kg superfosfat og 400 kg kalksalpeter pr. ha.

Jorden er holdt løs og ren fra forår indtil midsommer, hvor den er tilsået med en dækafrøde, de første år med spergel, senere humle-sneglebælg til nedpløjning om vinteren.

Træstørrelse. De prøvede grundstammer har givet træer af forskellig størrelse. I gennemsnit for de 5 sorter kan grundstammerne indordnes i følgende rækkefølge efter vækstkraft:

1. store træer: Myrobalan B og alm. Myrobalan
2. middelstore: Damas C, Brompton og Common Mussel
3. små træer: St. Julien A, Brussel, Common Plum, Pershore og alm. St. Julien.

Frugtudbytte. Træerne bar frugt første gang 1938. I hosstående tabel er vist en periodisk opgørelse i kg pr. træ. Det ses, at træerne på grundstammerne Common Plum, Pershore, St. Julien A og Damas C er kommet forholdsvis tidligt i bæring. I gennemsnit pr. træ for hele forsøgsperioden ligger træerne på Myrobalan med det største udbytte, derefter følger i omtrent samme rækkefølge som efter træstørrelse de andre grundstammer ned til alm. St. Julien, der har givet mindst. Afvigelser herfra er dog Damas C, der i forhold til sin størrelse har givet et ret lille udbytte, og Pershore, som har været forholdsvis rigtbærende. Omregnes udbyttet pr. træ til udbytte pr. ha på grundlag af træernes størrelse (kronediameteren 1950 og passende række mellemrum) udlignes udbytteforskellen noget, men det er dog stadig de store træer på Myrobalanerne, der har haft det største udbytte.

Nederst i tabellen er det »beregnete« hektarudbytte i gennemsnit af de 5 sorter angivet som gennemsnit af de 8 års udbytte.

Anden indflydelse af grundstammerne. Grundstammerne indvirker også på sorterens sundhedstilstand, frugtens størrelse, træernes ensartethed m. v. De dårligste træer, både med hensyn til løvmængde og -farve har forekommet på alm. St. Julien og på Common Mussel. Alm. St. Julien har endvidere givet den mest uensartede plantebestand, mens Common Plum, Brussel, St. Julien A og Pershore har givet træer af meget ensartet størrelse.

Forholdsvis mange træer på Myrobalan og Brompton er blevet syge eller er døde i løbet af forsøgsperioden, hvorimod navnlig Brussel, Pershore og Common Plum har givet meget sunde og levedygtige træer.

Pershore og St. Julien A har givet de største frugter, medens alm. St. Julien har givet mindste frugtstørrelse.

Angående grundstammernes indflydelse på frugtens modningstid kan det anføres, at Myrobalan har givet sent modne frugter, mens der ikke har været større forskel på de andre grundstammer i denne henseende.

En samlet oversigt over grundstammernes egenskaber i gennemsnit af de 5 sorter er givet i efterfølgende opstilling, hvor grundstammerne for hver egenskab, der er tale om, er opdelt i 3 grupper: bedste, middel og dårligste og således, at de grundstammer, der hører til bedste gruppe får et +, og de til dårligste gruppe et ÷, medens mellemgruppen er

uden mærke. Det ses, at navnlig Pershore og St. Julien A har mange gode egenskaber.

Mere udførlig omtale af forsøget findes i beretning nr. 563, der også omtaler et kortvarigt forsøg, hvor grundstammen *Prunus Marianna* er sammenlignet med Myrobalan B. Det foreløbige resultat af sammenligningen er ikke til gunst for *Prunus Marianna*.

	Orden efter træstørrelse	Orden efter udbytte pr. træ	Stort udbytte pr. ha	God frugtstørrelse	Tidlig bæring	Jævn bæring	Tidlig frugtomdning	God forlidelighed med sorter	God ensartethed i træstørrelse	Godt løv	God levedygtighed	Rodskud	÷ = mange rodskud
Myrobalan B.	1	2	+				÷				÷		
Myrobalan alm.	2	1	+				÷		÷		÷		
Damas C.	3	5			+								÷
Brompton	4	3						+			÷		
Common Mussel.	5	4		÷				÷		÷			÷
St. Julien A.	6	6		+	+	+		+	+				
Brussel.	7	8	÷					÷	÷		+		÷
Common Plum	8	10	÷	÷	+			÷	÷		+		÷
Pershore.	9	7		+	+			+			+		+
St. Julien alm.	10	9	÷	÷	÷				÷	÷			

Periodisk opgørelse af udbyttet i kg frugt pr. træ (og beregnet tons pr. ha)

Grundstamme

	Myrobalan alm.	Myrobalan B	Damas C	Brompton	Common Mussel	St. Julien A	Brussel	Common Plum	Pershire	St. Julien alm.
<i>Kirkes:</i>										
1938—43...	72	74	57	55	55	53	40	57	57	38
1938—47...	202	212	174	179	168	165	135	157	185	134
1938—51...	483	522	420	431	443	406	341	335	429	334
1938—55...	870	911	688	718	762	679	561	526	703	569
<i>Althans Reine Cl.:</i>										
1938—43...	44	55	44	36	38	65	39	55	56	37
1938—47...	250	256	208	219	217	267	214	239	250	144
1938—51...	625	674	536	670	567	591	543	542	563	369
1938—55...	1231	1288	961	1225	1037	1018	897	867	944	628
<i>Washington:</i>										
1938—43...	47	47	57	47	49	55	50	49	50	27
1938—47...	199	178	186	152	195	206	183	191	164	131
1938—51...	456	447	423	360	505	467	450	370	344	349
1938—55...	979	923	830	704	970	839	780	595	583	643
<i>Italiensk Sveske:</i>										
1938—43...	31	30	30	23	20	33	14	32	27	16
1938—47...	138	141	132	110	99	121	87	121	108	74
1938—51...	326	354	307	287	281	273	240	254	245	209
1938—55...	574	630	499	473	453	440	378	359	374	356
<i>Prince of Wales:</i>										
1938—43...	63	60	70	58	44	58	41	66	68	41
1938—47...	271	172	214	200	158	199	185	195	199	181
1938—51...	708	518	522	524	446	489	433	433	449	488
1938—55...	1231	985	823	976	763	797	678	693	746	843
1938—55 gns.	977	947	760	819	797	755	659	608	670	608
Forholdstal...	100	97	78	84	82	77	67	62	69	62
1938—43 gns.	51	53	52	44	41	53	37	52	52	32
pct. af 1938—55	5.3	5.6	6.8	5.4	5.2	7.0	5.6	8.5	7.7	5.2
Beregnet tons pr. ha årlig										
gns. af 1938—55	24.6	24.1	20.8	22.0	22.0	21.3	18.2	16.4	20.9	19.0
Forholdstal...	100	98	85	89	89	87	74	67	85	77

Abonnement på korte meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur kan tegnes på ethvert postkontor under navn af »Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur«.

Abonnementsprisen er 4 kr. om året, postpenge iberegnet.

Anmeldelse om adresseændring må indgives til postvæsenet.

Trykt i 18000 eksemplarer.